

KRATAK PREGLED RADA INSTITUTA ZA ISTORIJU U SARAJEVU U 1984. GODINI

Najveći dio stalnih (18) i tri spoljna saradnika radili su u prošloj godini na monografskoj obradi problematike iz svih perioda istorije. Preostali naučni kadar Instituta i više desetina spoljnih saradnika bili su angažovani u realizaciji projekata Istorija Saveza komunista Bosne i Hercegovine, Istorija revolucionarnog omladinskog pokreta u Bosni i Hercegovini i Logori i zatvori u Bosni i Hercegovini 1941—1945. godine. Osim toga, tri saradnika su i u 1984-oj godini radili na dovršavanju dijelova iz Istorije naroda i narodnosti Bosne i Hercegovine (knjige IV, V, VI).

Po programu za 1984. godinu realizovani su zadaci iz okvira izdavačke djelatnosti, organizacije naučnih skupova i savjetovanja, a više saradnika je učestvovalo na naučnim skupovima u zemlji i u inostranstvu.

Ukupno devet (9) projekata u prošloj godini sufinansirao je SIZ nauke BiH, od kojih su za tri projekta odgovorni istraživači spoljni saradnici.

Uporedo s naporima na realizaciji programskih zadataka, Uprava i organi samoupravljanja, uz podršku šire društvene zajednice, angažovali su se u radu na poboljšanju materijalnog položaja Instituta. Zahvaljujući podršci CK SK BiH postignuti su izvjesni rezultati, ali su sva nastojanja oko rješavanja stambenih problema i smještaja Instituta ostala bez rezultata.

U realizaciji programa Instituta učestvovala su 34 radnika Instituta i 46 spoljnih saradnika. Koncem 1984. godine jedan stalni saradnik (naučni savjetnik) prešao je u drugu radnu organizaciju. I u 1984. godini Institut je postigao zapažene rezultate, a to se vidi iz slijedećih pokazatelja.

I

A) Izdavačka djelatnost

U 1984-oj godini objavljene su ove knjige:

1. mr Dušan Berić, Slavonska vojna granica u revoluciji 1848—1849, »Prosvjeta« Zagreb 1984;
2. Prilozi br. 20, Institut za istoriju, Sarajevo 1984. godine.

B) Završeni projekti i drugi zadaci:

3. mr Uroš Nedimović, završio projekt pod naslovom »NOF U Bosni i Hercegovini 1935—1945. godine« i isti odbranio kao doktorsku disertaciju na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, odsjek za istoriju;

4. dr Pavo Živković, završio projekt pod naslovom »Socijalno-ekonomske promjene u bosanskom društvu u 14. i 15. stoljeću, s posebnim osvrtom na nastanak novog plemstva«;

5. dr Luka Đaković, završio projekt pod naslovom »Napredni omladinski pokret antiaustrougarske orijentacije u jugoslovenskim zemljama prije prvog svjetskog rata (1904—1914)«;

6. dr Božo Madžar, spoljni saradnik, završio projekt pod naslovom »Privredne komore u Bosni i Hercegovini i njihova uloga na unapređivanju privrede (1909—1945)«;

C) *Istorija SK BiH*

7. Realizacijom projekta najneposrednije rukovodi Uredništvo na čelu sa dr Nedimom Šarcom, glavnim i odgovornim urednikom i dr Budimirom Miličićem, naučnim sekretarom. Uz 14 stalnih, u realizaciji je angažovano i preko 40 spoljnih saradnika Instituta. U prošloj godini Uredništvu je predato 58 rukopisa priloga i provedena je procedura njihovog recenziranja. Završen je i rukopis poglavlja od 1929. do 1935. godine i predat Uredništvu na dalji postupak. U 1984-oj godini održana je jedna sjednica Redakcionog odbora, tri sjednice Uredništva i dva sastanka naučnih timova. U istoj godini recenzirano je 83 rukopisa priloga, obima 1.370 kucanih stranica.

D) *Istorija revolucionarnog omladinskog pokreta u Bosni i Hercegovini*

8. Realizacijom projekta neposredno je rukovodio Redakcioni odbor, čiji je glavni i odgovorni urednik mr Dubravka Škarica, a mr Rafael Brčić naučni sekretar. Redakcija je održala četiri sjednice, od kojih jednu zajedno sa Odborom za praćenje rada na pisanju istorije revolucionarnog omladinskog pokreta u Bosni i Hercegovini. Na sjednicama užeg sastava Redakcije razmatrani su problemi naučno-istraživačkog i metodološkog karaktera i način angažmana saradnika po pojedinim periodima.

E) *Zatvori i logori u Bosni i Hercegovini 1941—1945. godine*

9. U realizaciji projekta, čiji je odgovorni istraživač dr Rasim Hurem, angažovan je jedan stalni (Senija Milišić) i tri spoljna saradnika (Dragan Davidović, mr Smajo Čekić i Božidar Čučković). U prošloj godini radilo se na organizaciji i koordinaciji rada, izradi projekta i priručne bibliografije (dr Rasim Hurem), na proučavanju literature i istraživanju arhivske građe. U prošloj godini je istraženo nekoliko desetina arhivskih fondova i arhivskih zbirki u Arhivu VII Beograd, Arhivu Muzeja revolucije, Sarajevo, Arhivu

Bos. krajine i Muzeju Bos. krajine, Banja Luka (Senija Milišić, Dragan Davidović i Božidar Čučković).

F) *Dokumentacija*

U odjelu za dokumentaciju radili su Željka Vrdoljak (bibliotekar) i Vlado Stanišić (dokumentacija). Uz redovne poslove (rad sa strankama, evidentiranje i izdavanje knjiga i dokumentacije na korištenje) Vlado Stanišić je izradio hronološke jedinice za NOR u BiH 1941. godine.

G) *Naučni skupovi, naučna savjetovanja i okrugli stolovi*

U funkciji realizacije projekta Istorija SK BiH, Institut za istoriju u Sarajevu i Marksistički studijski centar CK SK BiH »Veljko Vlahović« organizovali su 18. oktobra 1984. godine Okrugli sto o razvoju teoretske misli i idejno-političkih kretanja u KPJ—SKJ, s posebnim osvrtom na karakteristike, domet i rezultate na tom polju u BiH.

U 1984-oj godini Institut za istoriju u Sarajevu bio je jedan od organizatora naučnog skupa »Desant na Drvar maja 1944. godine«, koji je održan u Drvaru maja 1984. godine.

II

Projekti u procesu realizacije

A) *Srednji vijek*

1. Srpska pravoslavna crkva u Bosni i Hercegovini do obnove Pečke patrijaršije (1557), autor mr Boris Nilević, asistent-istraživač;

2. Stranci u Bosni u srednjem vijeku, autor Vojka Besarović, asistent;

B) *Osmansko-turski period*

3. Sarajevo u 16. vijeku, autor mr Behija Zlatar, asistent-istraživač;

4. Bosanski pašaluk u tursko-mletačko-austrijskom ratu 1714—1718. godine, autor mr Enes Pelidija, asistent-istraživač;

5. Ustanci u Hercegovini 1852—1862. godine, autor mr Dušan Berić, asistent-istraživač;

C) *Period austrougarske uprave (1878—1918)*

6. Istorija naroda i narodnosti Bosne i Hercegovine, knjiga IV, poglavlje:

— Bosanskohercegovački sabor i djelovanje političkih stranaka 1910—1914. godine, autor dr Dževad Juzbašić, naučni savjetnik;

7. Bosna i Hercegovina u ruskim izvorima (1856—1878), autor mr Ibrahim Tepić, spoljni saradnik;

D) *Period između dva svjetska rata (1918—1941)*

8. Muslimansko kulturno društvo »Narodna uzdanica 1923—1941. godine«, autor dr Ibrahim Kemura, naučni saradnik;

9. Istorija naroda i narodnosti Bosne i Hercegovine, knjiga V, period od 1918. do 1925. godine, autor dr Nusret Šehić, naučni savjetnik;

10. Kulturno-istorijski značaj časopisa »Pregled« (1927—1941), autor mr Tihomir Klarić, asistent-istraživač;

11. Hrvatska seljačka stranka u Bosni i Hercegovini od 1929. do 1941. godine, autor dr Tomislav Išek, viši naučni saradnik;

E) *Period NOB-e i socijalističke revolucije (1941—1945)*

12. Istorija naroda i narodnosti Bosne i Hercegovine knjiga VI, poglavlje:

— Građanske političke snage u Bosni i Hercegovini od Drugog zasjedanja AVNOJ-a do oslobođenja zemlje, autor mr Rafael Brčić, naučni saradnik;

13. Industrijski potencijali Bosne i Hercegovine i privredni interesi okupatora od 1941. do 1943. godine, autor Seka Brkljača, asistent;

14. Nacionalno pitanje u Bosni i Hercegovini u toku NOB-e 1941—1945. godine, autor dr Enver Redžić, spoljni saradnik;

F) *Period socijalističke izgradnje*

15. Zemljoradničko zadrugarstvo u Bosni i Hercegovini 1945—1953. godine, autor dr Budimir Miličić, naučni saradnik;

16. Struktura članstva KPJ u Bosni i Hercegovini 1945—1953. godine, autor Vera Kac, asistent;

17. Emancipacija muslimanske žene i skidanje zara i ferdže u Bosni i Hercegovini nakon oslobođenja (1947—1952), autor Senija Milišić, asistent.

III

A) *Objavljeni članci, rasprave, prilozi i diskusije*

Stalni saradnici Instituta: dr P. Živković, mr. Boris Nilević, mr Behija Zlatar, mr E. Pelidija, mr Dušan Berić, dr Dževad Juzbašić, dr Luka Đaković, dr Ibrahim Kemura, dr Uroš Nedimović, mr Rafael Brčić, dr Nedim Šarac, dr Rasim Hurem, dr Drago Borovčanin, dr Ibrahim Karabegović, mr Vojka Besarović i Senija Milišić objavili su ukupno 37 članaka, priloga i prikaza u raznim časopisima u zemlji i inostranstvu.

B) *Učešće saradnika na naučnim skupovima, okruglim stolovima, savjetovanjima i međunarodnim komisijama historičara*

Stalni saradnici Instituta: mr Vojka Besarović, mr Dušan Berić, dr Dževad Juzbašić, mr Rafael Brčić, dr Nedim Šarac, dr Drago Borovčanin, dr Rasim Hurem, dr Ibrahim Karabegović, Vera Kac, dr Nusret Šehić, dr Tomislav Išek, dr Uroš Nedimović, mr Tihomir Klarić i Senija Milišić učestvovali su sa referatima, saopštenjima ili diskusijama na slijedećim naučnim skupovima:

1. Naučni skup »Italija i južnoslovenske zemlje krajem srednjeg vijeka (XI—XV vijek)«, Beograd 7—9. juna 1984;

2. Sastanak jugoslovensko-čehoslovačke komisije historičara, Beograd, 18—21. 9. 1984. godine;

3. Naučni skup »Glina 1284—1944—1984«, Glina, oktobra 1984. godine;

4. Okrugli sto »Razvoj teoretske misli i idejno-političkih kretanja u KPJ—SKJ, sa posebnim osvrtom na karakteristike, domete i rezultate na tom polju u Bosni i Hercegovini«, Sarajevo, oktobra 1984. godine;

5. Naučni skup »O Valtazaru Bogišiću«, Beograd, decembra 1984. godine;

6. Naučni skup »Jezik i nacionalni odnosi«, Sarajevo 1984. godine;

7. Diskusija organizovana u Sekciji za nauku RK SSRN BiH o stanju u historiografiji u Bosni i Hercegovini;

7a. Diskusija organizovana u okviru Naučne sekcije Društva historičara Bosne i Hercegovine o istoriji Bosne i Hercegovine u Enciklopediji Jugoslavije;

8. Naučni skup »Desant na Drvar, maja 1944. godine«, Drvar, maja 1984. godine;

9. Naučni skup »Vještica gora i Vrdova i njihov značaj u razvoju NOB-e u Dalmaciji i livanjskom okružju«, Sinj, juna 1984. godine;

10. Sastanak historičara SR Hrvatske i SR Bosne i Hercegovine, na kojem je vođena rasprava na temu revolucija i kontrarevolucija, Jajce 1984. godine;

11. Okrugli sto »Oblasno partijsko savjetovanje za istočnu Bosnu decembra 1943. godine u Vlasenici i marta 1944. godine u Bijeljini«, Bijeljina, marta 1984. godine;

12. Okrugli sto »Istorijske činjenice i dnevna politika«, Beograd, decembra 1984. godine;

13. Naučni skup »Revolucionarni put i djelo Asima Behmena«, Stolac, septembra 1984. godine;

14. Savjetovanja na temu »O istraživačko-metodološkim problemima u radu na poslijeratnoj historiji SFRJ«, Zagreb, 6—7. 12. 1984;

15. Savjetovanje na temu »Zajedništvo i nacionalni odnosi u Bosni i Hercegovini«, Sarajevo, marta 1984. godine;

16. Naučni skup »Petrovačka komuna 1920. godine — prva komunistička opština na Jadranu«, Petrovac, 1984. godine.

U prošloj godini saradnici Instituta aktivno su saradivali u raznim naučnim i društveno-političkim organima, redakcijama, komisijama, odborima, žirijima itd. Osim toga, saradnici Instituta su radili na izradi raznih projekata i recenzija, a bili su angažovani i kao predavači, autori radio i TV-emisija, kao konsultanti itd.

IV

Organi upravljanja i rukovođenja — Savjet instituta, Naučno vijeće i Redakcija »Priloga«

Organ upravljanja u Institutu je Savjet, koji se sastoji od 7 članova iz sastava radnika Instituta i 4 člana delegirana od strane predstavnika društvene zajednice. U toku 1984. godine održano je 12 sjednica Savjeta, od kojih 7 u širem sastavu. Na ovim sjednicama Savjet je raspravljao o bitnim pitanjima iz okvira djelatnosti Instituta i donio niz samoupravnih akata i zaključaka.

a) *Savjet Instituta*

1. dr Rasim Hurem, predsjednik
2. dr Nedim Šarac, član
3. dr Budimir Miličić, član
4. mr Boris Nilević, član
5. Seka Brkljača, član
6. dr Tomislav Išek, član
7. Gospava Pranić, član

8. dr Emil Vlajki, član
9. Amira Radošević, član
10. dr Dušan Otašević, član
11. Nije delegiran

b) naučno vijeće Instituta ima 13 članova, od kojih 8 iz sastava radnika Instituta, a 5 iz reda naučnih radnika izvan Instituta. U toku 1984. godine Naučno vijeće je održalo 5 sjednica na kojima su razmatrana pitanja iz okvira naučne i izdavačke politike Instituta.

1. dr Nusret Šehić, predsjednik
2. dr Drago Borovčanin
3. dr Ibrahim Karabegović
4. mr Vojka Besarović
5. dr Rasim Hurem
6. dr Luka Đaković
7. mr Behija Zlatar
8. mr Tihomir Klarić
9. dr Rade Petrović
10. dr Ilijas Hadžibegović
11. dr Adem Handžić
12. mr Dubravka Škarica
13. dr Šipka Milan

c) Redakcija »Priloga«

1. dr Ibrahim Karabegović, glavni i odgovorni urednik
2. dr Nedim Šarac
3. dr Tomislav Išek
4. dr Avdo Sućeska
5. dr Marko Šunjić

Sekretar Redakcije mr Tihomir Klarić, tehnički urednik dr Ibrahim Kemura.

d) Sekretarijat Instituta

U okviru Sekretarijata nalazi se računovodstvo, daktilobiro i drugo administrativno i pomoćno osoblje. Ovo odjeljenje je obavljalo redovne poslove iz okvira svoje nadležnosti.

Ibrahim Karabegović